

«مقاله پژوهشی»

پیش‌شرط‌ها و پیامدهای شهری شدن در سپهر نظریه شهری ایران

امیر فتحی فرزانه

* (دانش آموخته دکترای شهرسازی دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهید بهشتی)

دریافت ۱۴۰۳/۰۸/۱۶

پذیرش ۱۴۰۳/۱۲/۱۹

شهرسازی و معماری ایران (۱۴۰۳) پاییز، ۱ (۲)، ۱۶-۱

Abstract

Various approaches within urban studies have consistently sought to represent the urban phenomenon. However, today, the concept of the city as an analytical category has become increasingly challenging. The emergence of diverse urban concepts is often influenced by the distinctions between cartographies, representations, and the vocabulary used in different spatial conditions and urban realms, as well as the intellectual approaches of the twenty-first century. This paper, while aiming to understand the processes of urban transformation, seeks to develop a framework for comprehending the evolving sphere of urban theory (based on assumptions and consequences). The central objective of this study is to critically examine the normalized preconditions regarding the analytical object in urban studies and categorize their implications. A thematic analysis method is employed at two levels: documents (review of relevant texts and regulations) and individuals (in-depth/semi-structured interviews with experts) to identify the main themes. The paper argues that at least three macro-level (preconditions) and nine micro-level (consequences) pathways exist to address the current conceptual challenges in the sphere of urban theory in Iran, each suggesting a different future trajectory for urban studies. The conclusion highlights that the transformation of the urban phenomenon and its related concepts provides an opportunity to rethink how we engage with the current field of urban studies and its potential consequences for the future of urban theory.

Keywords: Urbanization, Urban Theory, Thematic Analysis, Iran.

چکیده

رهیافت‌های مختلف در حوزه مطالعات شهری همواره سعی داشته‌اند تا امر شهری را بازنمایی کنند. با این وجود، امروزه مفهوم شهر به عنوان یک مقوله تحلیلی، بسیار چالش برانگیز شده است. پیدایش مفاهیم شهری گوناگون غالباً متأثر از وجود تمایز بین نقشه‌نگاری‌ها، تصویرسازی‌ها و واژگان موجود در شرایط مکانی و قلمروهای شهری و رویکردهای فکری قرن بیست و یکم است. مقاله حاضر ضمن تلاش برای فهم فرایندهای دگرگونی شهری، سعی دارد چارچوبی را به کار برد تا سپهر در حال تحول نظریه شهری (مبتنی بر پیش‌فرض‌ها و پیامدها) درک گردد. دستور کار اصلی این مقاله خوانش پیش‌شرط‌های عادی شده درباره اوبژه تحلیلی در حوزه مطالعات شهری و دسته‌بندی پیامدهای آن است. روش تحلیل مضمون در دو سطح اسناد (مرور متون و قوانین مرتبط) و افراد (مصاحبه عمیق/ نیمه ساختار یافته با نخبگان) در راستای شناسایی مضامین اصلی به کار گرفته شده است. مقاله استدلال می‌کند که حداقل سه مسیر کلان (پیش‌شرط) و نه مسیر خرد (پیامد) برای پاسخگویی به چالش‌های مفهومی فعلی در سپهر نظریه شهری ایران وجود دارد که هر یک حاکی از آینده متفاوتی برای مطالعات شهری خواهد بود. نتیجه‌گیری مقاله این است که دگرگونی پدیده شهری و مفاهیم متأثر از آن فرصتی را برای تفکر مجدد پیرامون چگونگی مواجهه با حوزه مطالعات شهری فعلی و پیامدهای ممکن برای حوزه نظریه شهری در آینده فراهم می‌کند.

واژگان کلیدی: شهری شدن، نظریه شهری، تحلیل

مضمون، ایران.